

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De tercia parte penitentiae que est satisfactio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

re angaria in qua p̄fiteri uellet. z tūc eēt magis sollicit⁹ cauere sibi a p̄ccis: **R** **S**ecundo confessio debet esse nuda z in tegra. quia deus dimidiam confessionem non acceptat. nec unū p̄cc̄z mortale sine alio remittit. **Uñ** Deutroñ. xxxij. Dei perfecta sunt opera. **Uñ** notādū q̄ peccator debet duo facē. Primo d̄z ad me/moriā reducere p̄cc̄a sua. sc̄z auditiō f/mones. z f̄m suū posse examinādo con/scientiam suam. Secundo d̄z deum rogare ut sibi reuelet z sibi cor suū illumiet ad cognoscēdum p̄cc̄a sua. Et sic accedere ad confessionē. z oīa p̄cc̄a sua nude et in/tegre confiteri: nullū ex verecundia obtr̄cēdo: z sic habere firmā sp̄z d̄ indulgētia omnium p̄cc̄orum q̄ sc̄r: z q̄ oblit⁹ est. **C**ōtra hoc faciūt illi qui ex verecundia humana palliant v̄l occultāt sua p̄cc̄a. qd̄ est contra humanā rōem z contra deuz **S**i em̄ non erubuisti peccare: nō debes erubescere confiteri. **Uñ** Chriſo. Cur confunderis dicere: qd̄ nō p̄fusus es facere. Cur uereris d̄no indicare qd̄ non es uertus d̄no uidēte cōmittere. **Uñ** d̄ ps̄. Delictum meum cognituz tibi feci. **Uñ** Aug⁹. sup̄ h̄. Quando detegit hō d̄s regit. qñ hō regit: de⁹ nudat: qñ homo agnoscit: deus ignoscit. **T**ertio confessio d̄z esse p̄pria z accusans. sc̄lz q̄ sua p̄pria p̄cc̄a confiteatur z non alioruz nec aliquē debet noīare in p̄fessioneni/ si in tali casu in quo sine denominatōne p̄sone non posset ip̄m p̄cc̄m exprimere ut si peccauit cū sorore v̄l cū matre. **I**te confitens nō debet se excusare sicut aliq̄ qui dicunt in confessione. Deus ordinat uic̄ mibi hoc q̄ hoc malum commisi qd̄ omnino est falsum. z cū hoc magnū peccatum est credere uel dicere q̄ de⁹ malū uelit: sed est ipsius hominis p̄pria malicia. **Uñ** apl̄s. Hec est uolūtas dei san/ctificatio uestra. **I**te aliqui dicūt diaboluſ decepit me **I**te aliqui dicunt coact⁹ sum ab hominib⁹. **Uñ** Seneca Dimitte excusationez quia nullus peccat inu/

tus **E**t tales sic se excusantes nō sūt ab/ soluēdi. qz cōfessio debet esse p̄pria z ac/ cusans **Q**uarto cōfessio debet esse la/ chrymosa. qz cū dolore z amaritudine cordis p̄cc̄a sunt cōfitenda ut misericordiam cōsequamur. **Uñ** Greg⁹. Illum quem cōspicias delicta fletu delere in cōspectu delictatis nō dubites misericordiam cōsequi. **C**ōtra hoc faciūt qui p̄cc̄a sua q̄si fabulā vnā sacerdoti p̄ponunt: nullam uerecūdiā de peccatis suis habētes. **B**er nardus. Sūt quidā qui cōfitēdo sicut fabulā peccatorū narrant hystoriam. z egritudines aīe sue sine cōfusione dinu/merāt. **S**ed uere cōfitens cū uerecūdiā debet p̄cc̄a sua cōfiteri. **Uñ** Bernard⁹ **I**deo iubemur cōfiteri p̄cc̄a ut erubescētia habeamus p̄ pena **Uñ** Aug⁹. in li. de penitētia. Erubescētia nāqz magna est pena. ideo q̄ erubescit p̄ p̄cc̄o dignus est misericordia. **Q**uinto cōfessio debet fieri cū bona spe z cū uera humilitate. **B**erñ. Humiliter cōfitentib⁹ remittit deus peccatū. z diabolus eū quez in corde hoīs inuaserat amittit p̄ncipatus **I**te penitēs debet habere bonā fidem et fiduciā firmiter sperādo se cōsequi indulgētia. **Uñ** Aug⁹. Penitētia q̄ ex fiducia nō p̄cedit inutilis est: sterilis manet z sine misericordia **Uñ** Ambro. Nō potest bene agere p̄mā qui nō sperat indulgētia. **Q**uerit. utrū in aliq̄ casu confessio sit reiterāda. **R**ūdet q̄ in q̄tuz or casib⁹ reiterāda est p̄fessio. hoc q̄re supra. iij. **P** **D**e satisfactōe **S**atisfactio est tertia ps penitētie **Uñ** Aug⁹. dr. Satisfactio est causas p̄cc̄oz excidere. z eoz suggestionibus aditū nō indulgere. **Uñ** notādū q̄ satisfactio debet sp̄ fieri p̄ cō/ traria **Uñ** sup̄ bo sp̄ iniūgēda ē p̄stratio z hūliatio z uestiū depositio. **I**tem auaro iniūgēda ē iniustaz rez restitutio et de iustis reb⁹ elemosynaz distributiō **I**te gulos⁹ z ebriosus iniūgēde s̄z abstīnētie z teiunā. qz f̄m Salomo. p̄ q̄ hō

De sacramēto

peccat: p̄ hec puniet̄. Itē luxuriosis z ad
ulcerz iūgēdesūt afflictōes corp̄is. s. vt
dure iaceāt. vestes duras induāt. z di
sciplinas cū virgīs recipiāt. z sic de alijs
Uñ Greg⁹ Neq̄q̄ satisfaciū? si ab ini
q̄rate cessam⁹: nisi voluptates q̄sq̄ q̄s
dilexerim⁹ ecōtrario opposit⁹ lamētis iſe
q̄mur. Itē accidiosis z pigrz iūgēde sūt
vigilie. scz vt mane surgāt: z ecclias fre
quentēt. Et etiā vt q̄nq̄ pegrinationes
faciāt. **Itē iracūdis z rācorosis iniu
gēdū ē vt suis inimicis se recōciliēt. z oēs
iracūdiā z vindictā ex corde dimittāt. et
cū eisdē amicabilē loq̄nt. z erga eos se
charitatie exhibeāt. z sic de alijs**
Querit̄ vrrū satisfactōez inūctā sed
in peccō mortali expletā: necesse sit itera
re. **Rūdeo s̄z Tho. i. 4. di. 15.** Aliq̄ sa
tisfactō es sūt ex q̄b̄ manet aliq̄s effect⁹
i satisfaciētibz etiā postq̄ act⁹ satisfactio
nis trāsīt sic ex ieiunio manet corp̄is de
bilitatio. Ex elemosynis largit⁹ sub e di
minutio. z sic de alijs. Et tales satisfacti
ones i peccō facte nō optet q̄ reiterent̄.
Qz q̄ntū ad istd qd̄ de eis manet p̄ pe
nitentiā seq̄ntē acceptē sūt. Satisfactio
nes aut̄ q̄ nō relinquūt aliq̄ē effectū in
satisfaciēte postq̄ act⁹ trāsīt optet q̄
iterent̄. Sic est d̄ ōzoner similibz. Act⁹
em̄ iterior q̄ totalit̄ trāsīt nllō mō vniſi
cat. s̄ oportet q̄ iteret̄. Itē **Albert⁹** ma
gn⁹. etiā addidit **Wilhelm⁹**: q̄ tal̄ tenet̄
ad suscipiendā p̄pterea p̄niam siue satis
factōem. non tñ est ei ipōnēda p̄niam tan
ta q̄nta si nllā fuisset ipōnēda. qz p̄sumen
dū est. q̄ p̄t̄ illā p̄us inūctā quā fece
rit licet̄ extra charitatē d̄nis maiorem
p̄nitentiā ei dederit. Et nota: q̄ non ē in
peccō mortali q̄ est p̄nitentiā. hec ille. Ergo
bonū est quando hō vult perficere peni
tentiā sibi inūctāz. vt p̄us p̄terat̄ d̄ pec
catis suis. z sic i contritōe p̄niam p̄ficiat̄
Querit̄: vtrum penitēs cōple
ra p̄niam sit totalit̄ absolutus. Respon
deo q̄ penitentiā que inūngit̄ pro pec
catis aut̄ ē maior q̄ peccata fuerunt. tñ

deus sup̄fluum remunerabit in vitā et̄
na. **Si equalis**: tñ ex toto absolut⁹ est
p̄pleta p̄niam equali s̄m q̄ntitatem peccō
rem. **Si minor**: tñ quod adhuc restat
z qd̄ hic minus fecit: hoc in purgatorio
supplebit. Ex quo sequit̄. q̄ quilibz nō
deberz obhorere hic agere durā p̄niam
qz leuius est hic satisfacere q̄ in purga
torio. qz pena purgatorij ē valde acerba
Uñ b̄n̄s Augustin⁹. Ignis purgato
rius Celsi etern⁹ nō sit im̄ro modo est ta
men grauis. Excellit̄ em̄ omnē penam
quā aliquis passus est in hac vitā. nun
q̄ in carne est tāta pena inuēta. licz m̄
rabilia martyres passi sint tormēta. Er
go potius q̄s debet hic ieiunare p̄ inter
grū annū vel ampli⁹ in pane z aqua q̄s
ibi ardere p̄ vnā solam horam. Et hō
mo potest hic in p̄senti breuius satisfacere
dū est in tempore gr̄e q̄ in futuro quā
do erit tempus iusticie **Uñ p̄pheta**. Di
em p̄ anno tibi dedi. diez scz in p̄nti. p̄
anno scz in futuro. **Uñ de exemplis scri
bit̄ Jacob⁹ de vitriaco**. fuit q̄dam mu
lier que dum diu mortua iacuisset añq̄
corpus eius in terram sepeliret: anima
in corpus reuertēter reuixit. z a dom̄no
obtinuit vt seculo viuēs in corpe purga
torij sustineret: z pro peccatis suis h̄
satisfaceret. **Uñ de longo tpe tam mira
bilē se afflixit vt quādoq̄ se volūtariē in
ignem p̄iecit: z quādoq̄ tpe hyemali i
aqua glaciāli diu moraret̄. Et rep̄b̄sa
de tāta austeritate: rñ dicit̄ nihil esse que
hic pateret̄ respectu pene purgatorij. in
q̄ aie post hanc vitā purgant̄ q̄ hic non
plene p̄ satisfactōem purgate fuerunt
Quod genera hoim agūt p̄niam.
quoz vnū tñ genus verā agit. **Q**
Atenduz aut̄ q̄ decē ḡna hoim
agūt p̄niam. quoz solū vnū ge
nus verā p̄niam agit. **Primi s̄z**
q̄ p̄nitent̄. tñ nō integre oia peccā sua. sed
aliq̄ peccā scienter occultant. Illā p̄fess̄
onē deus nō acceptat. qz oportz hoim
penitentiā oia peccā p̄fiteri q̄ cognoscit se**